

VIII

Napoleon en de Joden

Een van de vele bijdragen die Napoleon leverde aan de verbetering van de kwaliteit van het leven van de mensen, en misschien wel de belangrijkste en duurzaamste, was zijn Burgerlijk Wetboek. Hij voelde zich persoonlijk verantwoordelijk voor de realisatie ervan.

Dit gebeurde in een tijd van de geschiedenis dat discriminatie hoogtij vierde. Het was toen dat Napoleon besliste om Joden, protestanten en vrijmetselaars vrij te maken en hen vrijheid, gelijkheid en broederschap te schenken. Hij opende ook de kerken weer die al jaren gesloten waren.

Sinds de verwoesting van Jeruzalem waren Joden nergens ter wereld volwaardige staatsburgers geweest en nu waren ze dat in Frankrijk wel. Deze menselijke stap voorwaarts die stond voor de idealen van 'vrijheid, gelijkheid en broederschap' bewijst dat de bedoelingen van Napoleon oprecht waren. Het Burgerlijk Wetboek van 1804 schonk aan iedereen godsdienstvrijheid. Naast de Joodse gemeenschap woonden er destijds ook ongeveer 480.000 calvinisten en 200.000 lutheranen in Frankrijk. Napoleon zorgde voor een officiële regeling van de protestantse gemeenschappen en besliste daarna dat de staat de verantwoordelijkheid voor het traktement van hun zielenherders op zich zou nemen.

De Code Napoleon wist de oude grenzen tussen de sociale rangen, religieuze alleenheerschappij en raciale kenmerken uit. Overal waar de troepen van Napoleon op het continent kwamen, braken ze de muren af van de getto's waarachter de Joden gevangen zaten, zelfs in Rome. Het Burgerlijk Wetboek, ook bekend als de Code Napoleon, afgekondigd in maart 1804, bevat 36 wetten en 2281 artikelen. Deze werden in vier maanden tijdens dagelijkse zittingen uitgewerkt, die voor de helft door de Eerste Consul zelf werden voorgezeten, en dit wetboek diende als voorbeeld voor alle juristen van de negentiende eeuw.

Napoleon Bonaparte had in zijn jeugd nog nooit een Jood ontmoet en misschien zelfs niet tijdens zijn schooljaren in Frankrijk. Zijn eerste contact met de georganiseerde Joodse gemeenschap vond waarschijnlijk tijdens de Italiaanse campagne op 9 februari 1797 in Italië plaats. Toen Napoleon en zijn leger Ancona binnenkwamen, leefde de Joodse gemeenschap in een klein getto. Het viel Napoleon op dat sommige mensen met gele hoofdkapjes en een gele armband met de davidster rondliepen. Hij vroeg aan een van zijn officieren wat de bedoeling hiervan was. De officier antwoordde dat het Joden waren die herkenbaar moesten zijn om ervoor te zorgen dat ze elke avond naar het getto terugkeerden. Napoleon beval onmiddellijk de armbanden en gele hoofddekzels te verwijderen en door de driekleurige rozet te vervangen. Hij sloot de getto's en gaf instructies dat de Joden konden wonen waar ze maar wilden en dat ze hun godsdienst openlijk konden belijden. De Joden van Ancona waren verrukt toen ze ontdekten dat de eerste Franse soldaten die het getto binnenkwamen Joods waren!

De kerk had met wetten die speciale kentekens en kleding vereisten haar autoriteit over de Joden willen onderstrepen, en daarom schafte Napoleon dit gele insigne af dat de Romeinse Joden verplicht waren te dragen. Hij stuurde zijn genietroepen om de poorten van het getto te slopen en bevrijdde zo zijn bewoners. Het door paus Paulus IV opgerichte getto legde zeer strenge, beperkende voorwaarden op om een massale bekering van Joden te bewerkstelligen. Hoewel het getto slechts tijdelijk zou zijn, bestond het al lang en leidde het tot de volledige vernedering van de Joden van Rome.

Later bevrijdde hij ook de Joden van Venetië, Verona en Padua.

De 'bevrijder van Italië' schafte de wetten van de Inquisitie af en de Joden voelden zich eindelijk vrij.

In dit verband deed zich een verbazingwekkende gebeurtenis voor die niet algemeen bekend is. Toen de Franse troepen in Palestina waren en de stad Acre belegerden, had Napoleon al een proclamatie voorbereid waarin Palestina tot een onafhankelijke Joodse staat werd uitgeroepen. Hij rekende er vast op dat hij Acre kon bezetten en in de loop van de volgende dagen Jeruzalem zou

binnentrekken en in Jeruzalem zou hij zijn proclamatie uitvaardigen. Door de tussenkomst van de Britten lukte het hem niet deze onderneming te realiseren. De proclamatie werd gedrukt en gedateerd op 20 april 1799, maar doordat zijn poging om Acre in te nemen mislukte, werd ze niet van kracht. De Joden moesten nog ruim honderdvijftig jaar wachten voor hun eigen staat werd uitgeroepen.

De proclamatie droeg als voorloper van het zionisme wel enige vrucht, het versterkte de bewustwording van het streven naar een Joodse staat. De ideeën van Napoleon oogstten bijval bij velen die in zijn gebaar de vervulling zagen van de Bijbelse profetie waarin de terugkeer van de Joden naar hun land werd aangekondigd. Het idee kreeg veel aanhangers, vooral in Engeland. Honderdachttien jaar later zouden de Britten de Balfourdeclaratie afkondigen waarin om een Joods thuisland werd gevraagd en uiteindelijk, eenendertig jaar later, werd in 1948 Israël met algemene stemmen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties als onafhankelijke staat erkend. Het is niet zo gedurfd om te stellen dat Napoleons voortijdige aankondiging op die eerste dag van het Joodse Paasfeest in 1799 een belangrijke rol gespeeld heeft bij de creatie van de staat Israël.

In de *Paris Moniteur Universel* werd op 3 Paririal van het jaar VII (22 mei 1799) aangekondigd dat 'Bonaparte een proclamatie heeft gepubliceerd waarin hij alle Joden van Azië en Afrika uitnodigt om zich onder zijn vlag te verzamelen om het oude Jeruzalem te doen herleven. Hij heeft een groot aantal van hen al wapens gegeven en hun bataljons bedreigen Aleppo.' Op 16 augustus 1800 verklaarde Napoleon: 'Als ik aan het hoofd van een Joodse natie stond, zou ik de tempel van Salomon opnieuw bouwen.'

Het is niet duidelijk waarom Napoleon dit deed, want politiek had hij er niets bij te winnen. De verklaring hiervoor zou gevonden kunnen worden in een privégesprek dat Napoleon met dr. Barry O'Meara op het eiland Sint-Helena voerde. Op 10 november 1816 vroeg dr. O'Meara, toen de lijfarts van Napoleon, hem op de man af waarom hij de Joden zo veel steun had gegeven. Keizer Napoleon antwoordde: 'Ik hoopte door hen vrij te maken en hen dezelfde rechten te verlenen als katholieken en protestanten, goede burgers van hen te maken... Als ze gelijk aan mijn andere onderdanen waren, moesten ze volgens mij hen als broeders behandelen, alsof we allemaal van de stam van Juda waren. Bovendien dacht ik dat het grote rijkdom naar Frankrijk zou brengen, want de Joden zijn zeer talrijk en ze zouden in grote aantallen naar een land trekken waar ze grotere voorrechten genieten dan in welke andere natie ook. Zonder de gebeurtenissen van 1814 zouden alle Joden uit Europa naar Frankrijk zijn gekomen en zich er gevestigd hebben, waar hun gelijkstelling was verzekerd en de deur naar aanzien voor hen openstond.'

Door de Franse Revolutie van 1789 kwam er een verandering in de talrijke beperkingen die Joden in Frankrijk waren opgelegd en op 27 september 1791 werd een decreet aangenomen dat de Franse Joden volwaardig burgerschap verleende. Maar de Wetgevende Vergadering nam geen specifieke maatregelen om deze nieuwe, aan de Joden toegekende vrijheid in de praktijk te brengen. De Nationale Conventie sloot de synagogen, verbood het gebruik van het Hebreeuws en maakte in het algemeen de Joden het leven zuur. Onder het Directoire daarentegen werden de synagogen opnieuw open gezet en werden Joden actief in het zakelijke en het politieke leven. Maar globaal gezien werden de Joden nauwelijks getolereerd.

Voordat Napoleon leider van de Franse regering werd, was de politieke situatie van de Joden onzeker en wisselvallig, moesten ze zich onderwerpen aan afwijzende wetten en, afhankelijk van waar in Frankrijk ze woonden, werden ze hier op een liberale en daar weer op een tirannieke manier behandeld. Napoleons religieuze opinies vormden het hoogtepunt van de moderne filosofie; hij was een absoluut voorstander van tolerantie. Overal waar Napoleon kwam, volgde tolerantie in zijn kielzog; overal waar hij verschillende religies aantrof, beëindigde hij de dominantie van de godsdienst die zich boven de anderen plaatste. 'Geloof,' placht Napoleon te zeggen, 'ligt buiten het bereik van de wet. Het is het persoonlijkste bezit van de mensen en niemand heeft het recht daarover rekenschap te vragen.' Hij wilde dat de Joden hun Jeruzalem hadden in Frankrijk.

Metternich-Winneburg, de Oostenrijkse consul in Parijs, schreef in september 1806 in een brief aan graaf Stadion, de Oostenrijkse minister van Buitenlandse Zaken: 'Alle Joden

beschouwen Napoleon als hun messias,' want hij was de enige regeringsleider die Joden gelijke rechten gaf, terwijl ze in de meeste andere landen geknecht bleven. Hij schafte in Duitsland ook de speciale belastingen voor Joden af en schonk hen, voor het allereerst, burgerlijke en politieke gelijkheid. Toen zich in Frankrijk groot verzet manifesteerde, bleef Napoleon onwrikbaar de Joodse gelijkstelling steunen.

Op het ogenblik dat Napoleon aan het bewind kwam, gaf hij de Joden niet om politieke redenen hun vrijheid, want er waren er niet veel meer dan 40.000 in Frankrijk en die leefden verspreid over verschillende provincies. De provincie waar de Joden het zwaarst vervolgd werden, was de Elzas, waar de helft van de Joodse bevolking van Frankrijk woonde. In Parijs woonden ongeveer duizend Joden. Zij mochten geen handel drijven of onroerend goed kopen en hadden geen toegang tot openbare functies.

De belangrijkste voorstander van de nieuwe wet van 8 april 1802 – die handelde over de organisatie van de verschillende godsdiensten – was Jean-Etienne Portalis, de minister van Godsdienst. Hij zei: 'Joden moeten als gelijken meedoen, zoals alle andere religies en zoals onze wetten het toestaan.' Ondanks enorm antisemitisch verzet presenteerde een van de meest vooraanstaande Joodse burgers, Isaac Cerf-Berr, een specifiek plan aan minister Portalis dat de Joodse integratie in de bevolking veilig moest stellen. Het plan werd in 1805 naar Napoleon in zijn kampement in Boulogne gebracht. Hij keurde het goed en droeg Portalis op het zo snel mogelijk ten uitvoer te brengen. Cerf-Berr was gedienschtig bij het afschaffen van de hoofdelijke belasting die alle Joden moesten betalen die een dag in Straatsburg wilden doorbrengen. Wat de Joden betreft, kan er nauwelijks twijfel over bestaan dat Napoleons wetten die het leven van de Franse Joodse gemeenschappen regelden, een keerpunt waren in hun ontplooiing in de moderne, vrije maatschappij.

In 1806, na Austerlitz, ging Napoleon de totale vrijheid voor Joden strijdlustiger ondersteunen. Ondanks dat publiceerde de Franse krant *Mercure de France*, een fel antisemitisch artikel waarin werd gesteld dat de Joden in Frankrijk vrijheid konden genieten als ze zich maar allemaal tot het katholicisme bekeerden. De grote oppositie tegen Napoleons plan om van de in Frankrijk wonende Joden gelijke burgers te maken werd door Molé, Beugnot, Ségur en Régnier aangevoerd.

Ondanks dit krachtige verzet, waaronder dat van heel veel kranten die het antisemitisme aanwakkerden, zou Napoleon gezegd hebben: *'Dit is niet de manier om het Joodse vraagstuk op te lossen. Ik zal nooit enig voorstel accepteren dat de Joden verplicht om Frankrijk te verlaten, want voor mij zijn de Joden hetzelfde als iedere andere burger in ons land. Het vraagt zwakte om ze uit het land te verjagen, maar het vraagt sterkte om ze te assimileren.'* In een decreet van 30 mei 1806 werd om een Speciale Vergadering van Joodse leiders en rabbijnen uit alle Franse departementen verzocht die in Parijs bijeen moesten komen om alle hangende zaken te bespreken, inclusief het weerleggen van de beschuldigingen tegen Joden die door de antisemieten waren geuit.

Op 23 juli 1806, de dag dat al deze vertegenwoordigers in Parijs bijeen waren, verklaarde Napoleon: 'Mijn wens is om van de Joden in Frankrijk gelijke burgers te maken, om een verzoening tot stand te brengen tussen hun geloof en hun verantwoordelijkheden om Frans te worden en om alle beschuldigingen tegen hen te weerleggen. Ik wil dat alle mensen die in Frankrijk wonen gelijke burgers zijn en baat vinden bij onze wetten.' Honderdelf vertegenwoordigers van de Joodse gemeenschap, die alle departementen van Frankrijk en Noord-Italië vertegenwoordigden, kwamen bijeen in het stadhuis. Napoleon had om antwoorden verzocht op tegen de Joden geuite aanklachten, zodat hij hun standpunt helder voor ogen kon krijgen. De samenkomst van zoveel Joden uit de verschillende delen van Frankrijk betekende de vernieuwing van het befaamde 'Sanhedrin', het gerechtshof dat Israël van 170 voor tot 70 na Christus regeerde.

Het Sanhedrin was tot 70 na Christus een belangrijke macht in Israël, het jaar dat de Romeinse generaal Titus Jeruzalem verwoestte. Het Sanhedrin verving in die tijd de monarchie in Israël en was het wettelijke gezag dat het land bestuurde. De leden interpreteerden de wet en hielden als rechter zitting in belangrijke zaken. Dit was voor het eerst nadat het Sanhedrin in

Israël ontbonden werd dat hij opnieuw werd bijeengeroepen door de grote bevrijder Napoleon, een daad die een historische vergelijking oproept tussen Napoleon en de klassieke helden, onder wie Cyrus de Grote. Cyrus, koning van Perzië, was de aanstichter van Israëls eerste wedergeboorte.

De Joden onthaalden de legers van Napoleon als bevrijders en tijdens zijn veldtocht tegen Moskou kreeg hij veel steun van Poolse en Russische Joden. Tsaar Alexander van Rusland protesteerde fel tegen de emancipatie van de Joden en moedigde de orthodoxe kerk in Moskou aan driftig te protesteren. Hij noemde Napoleon de ‘antichrist en vijand van God’ omdat hij de Joden vrijheid gaf. Ook Oostenrijk protesteerde. In Pruisen stond de lutherse kerk extreem vijandig tegenover Napoleons beslissing en de reactie in Italië was ook niet positief, maar minder agressief. Een bijzonder venijnige aanval op het Sanhedrin kwam van de ‘Heilige Synode’ van Moskou, die een open manifest tegen hen uitgaf. In deze proclamatie van december 1806 staat: ‘Om de Kerk te vernederen heeft hij (Napoleon) in Parijs de Joodse Synagoge bijeengeroepen, de waardigheid van de rabbijnen hersteld en een nieuw Sanhedrin gesticht.’

Napoleon maakte zich zorgen over deze protesten, waarvan sommige van gezaghebbende Franse persoonlijkheden afkomstig waren. Daarom hield hij na de campagne in Pruisen en kort na de overwinning bij Jena, op 29 november 1806 in Poznań een toespraak waarin hij de uitkomsten van de vergaderingen van het Sanhedrin mededeelde die hem veel genoeg deden. Het Sanhedrin werd op 31 januari 1807 opnieuw voor twee maanden bijeengeroepen om de wet te verfijnen die de Joodse religie gelijk zou schakelen. Het speciale decreet van 1806 bevrijdde de Joden uit hun isolement. Het Jodendom werd de officiële derde religie van Frankrijk en de methode die Napoleon in werking stelde om rabbijnen de natie te laten dienen, is vandaag nog steeds van toepassing en is de basis van de relatie tussen de regering en de Joodse bevolking.

Kardinaal Fesch, de oom van Napoleon, bemoeide zich er ook mee. Hij zei tegen Napoleon: ‘Sire, dus u wenst dat het einde van de wereld komt met uw wetten om de Joden gelijk te stellen aan de katholieken? Weet u dan niet dat de Heilige Schrift voorspelt dat het einde van de wereld zal aanbreken als de Joden als een gemeenschappelijke natie erkend worden?’ Zelfs maarschalk Kellermann mobiliseerde met de steun van Molé het verzet tegen Napoleons Jodenwetten en drong er sterk op aan dat het de Joden verboden zou worden handel te drijven. De keizer hield zich aan de regels en antwoordde ten stelligste: ‘We moeten vasthouden aan onze steun aan de Joden, die slechts een heel kleine minderheid onder ons vormen. In de oostelijke departementen treffen we een groot aantal Joden aan die heel eerlijk en vlijtig zijn.’

Vanwege de enorme hoeveelheid kritiek die Napoleon van bekende figuren als Chateaubriand, kardinaal Fesch, maarschalk Kellermann, tsaar Alexander en talloze anderen te verduren kreeg, voelde hij zich verplicht een *Restrictief Decreet* in te voeren. Op 17 maart 1808 beperkte dit decreet de vrijheid die aan de Joden gegeven was. Zijn voornemen was om eerst de kritiek tot een hanteerbaar niveau terug te brengen om vervolgens geleidelijk en na verloop van tijd de beperkende maatregelen een voor een op te heffen. Op 11 april ontving Napoleon in een speciale audiëntie de heer Furtado en Maurice Levy uit Nancy, die de gevoelens van hun geloofsgenoten over het restrictief decreet wilden overbrengen. Nadat hij hen het woord had laten doen, beval hij onmiddellijk dat in dertien departementen, waaronder die uit het zuiden, het zuidwesten en de Vogezen, het decreet geschrapt moest worden. In juni van datzelfde jaar kregen Livorno en de Atlantische Pyreneeën eveneens het bevel het restrictief decreet op te heffen. Zodoende kon meer dan de helft van de betrokken departementen binnen drie maanden nadat dit restrictief decreet was uitgevaardigd de aan hun Joodse burgers toegekende vrijheden weer invoeren. De laatste weigeraar was de Elzas, maar zelfs deze provincie schrapte uiteindelijk de beperkingen. In 1811 waren bijgevolg alle beperkingen opgeheven en was er op het gebied van politieke of burgerlijke activiteiten in Frankrijk geen enkel onderscheid meer tussen Joden en niet-Joden.

De volgende waargebeurde anekdote bewijst hoezeer Napoleon zijn grognards een warm hart toedroeg. Een jong lid van het leger, afkomstig uit de Elzas, had met uitzonderlijke moed gediend en de keizer besloot hem ten overstaan van de troepen met een medaille te decoreren. De keizer zei: ‘David Bloom, u bent een moedig soldaat. Uw plaats bij de Oude Garde is gegarandeerd.’ Vervolgens deed hij zijn eigen met trots gedragen zilveren medaille af en spelde die

op David Blooms uniform. David Bloom antwoordde: 'Sire, ik kom uit de Elzas en ik vind het moeilijk deze onderscheiding te aanvaarden zolang mijn familie zonder eerbied wordt bejegend door Franse wetten die hun gelijkheid en vrijheid beperken.' Napoleon was zichtbaar aangedaan en zou hebben gezegd: 'Ze hebben weer tegen mij gelogen en ik zal deze onrechtvaardige beperkingen onmiddellijk rechtzetten.'

Dankzij de nauwe samenwerking tussen de ambtenaren van de overheid en de lokale rabbijnen en leiders konden de Joden de hun toegewezen getto's verlaten en vrijelijk aan het Franse leven deelnemen. Ze mochten zich aan de universiteiten inschrijven, ieder beroep uitoefenen en voor de verschillende overheidsdiensten werken. Niets was meer verboden. In de keizerlijke almanak van 1811 werd bekendgemaakt dat de Joodse godsdienst nu een van de drie door de Franse overheid erkende godsdiensten was. De inspanningen van Napoleon om de Joden te bevrijden waren beloofd, niet alleen in Frankrijk, maar in alle landen waar Frankrijk het bewind voerde. Het nieuwe Burgerlijke Wetboek dat Napoleon had gecreëerd, garandeerde vrijheid, broederschap en gelijkheid voor alle volkeren, ongeacht hun religie of maatschappelijke status. In 1811 verleende Portugal, dankzij de inspanningen van Napoleon, volledige vrijheid aan de Joden en gaf hen toestemming de synagogen te openen die meer dan tweehonderd jaar gesloten waren geweest.

De napoleontische periode bracht de Joden van Frankrijk, Nederland, West-Duitsland en Italië de voorbode van de moderne tijd. Ze bracht gelijkheid voor de wet, maakte een eind aan onderdrukkende belastingen en afgedwongen verblijfsbeperkingen, en bood de gelegenheid als vrije mensen aan het publieke en politieke leven deel te nemen. Toen Napoleon de wetten van gelijkheid, broederschap en vrijheid in Zuid-Duitsland toepaste, werden ook alle beperkingen voor de Joden van Frankfurt opgeheven. Na Waterloo probeerden politici uit Frankfurt de beperkingen voor Joden opnieuw op te leggen, maar ze slaagden daar nooit helemaal in.

In die delen van Spanje waar het Franse gezag geen invloed had, bleef de inquisitie van kracht. De heersers van het postnapoleontische tijdperk maakten de fout niets te leren en niets te vergeten. Na Napoleons nederlaag bij Waterloo werd de Heilige Alliantie op het Congres van Wenen bijeengeroepen; onmiddellijk daarna beleefde de emancipatie haar grootste terugval. Vanaf dat moment werden de wetten die gelijkheid, vrijheid en broederschap toestonden weer ingetrokken en niet meer toegepast tot in 1830 de principes van de Franse Revolutie en het eerste keizerrijk opnieuw werden ingevoerd. Pruisen trok de liberale wetten na de Slag bij Waterloo van 1815 in. Maar de ergste terugslag ondervonden de Joden in de pauselijke staten. Het leek wel alsof Pius VII wraak nam op de Joodse bevolking die op zijn grondgebied leefde voor de vernedering die hij door toedoen van Napoleon geleden had. Hij was niet tevreden met hun opsluiting achter de muren van het opnieuw opgerichte getto, maar verplichtte de Joden tot het opnieuw dragen van het 'gele insigne'. In Sardinië werden de Joden opnieuw in getto's gegooid en het recht ontzegd synagogen te bouwen. Hoewel er in andere steden opnieuw getto's werden ingericht, werden alleen in Rome en een handvol andere plaatsen de muren werkelijk weer opgebouwd die onder Napoleon waren afgebroken. Pas veel later werden tussen 1824 en 1867 de Joden door sommige Europese landen gelijk gesteld. Met name in 1830 in Nederland, Zweden in 1834 en Zwitserland in 1838.

Opvallend genoeg duurde het tot 1858 voordat in Engeland lord Lionel Rothschild na voor de vijfde keer te zijn gekozen, zijn zetel in het parlement mocht innemen. Het is eveneens interessant om te zien dat de wetten die in 1808 in Frankrijk werden aangenomen tot op heden van kracht zijn.

De bittere ironie kan het historische feit niet verhullen dat Napoleons nederlaag de emancipatie tot stilstand heeft gebracht en de Joodse jeugd in absolute desillusie en wanhoop heeft ondergedompeld. De ontmoeting tussen het Joodse volk en Napoleon was een keerpunt in de Joodse geschiedenis. Het was voor het eerst dat een modern staatsman het Joodse probleem als een fundamenteel probleem van de internationale politiek onder ogen had gezien.

Appendix 1

*Gebed van de Kinderen van Israël
Burgers van Frankrijk en Italië
Voor het succes en welzijn van onze Meesters Leger
De keizer, de koning Napoleon de Grote
(moge zijn glorie schitteren)
Opgesteld in de maand Cheshvan, in het jaar 5567 (1807)*

Psalmen hoofdstuk 20, 21, 27, 147

Ik smeed U, Schepper van de hemelen en het universum en al wie er in leeft. Gij hebt alle grenzen en beperkingen van de wereld vastgelegd en elke natie met haar respectievelijke taal. Gij hebt de scepter van de macht in handen van hun koningen gegeven om het volk onder hun bewind met rechtschapenheid, rechtvaardigheid en oprechtheid te leiden; opdat elke persoon op zijn eigen plaats in vrede zou leven.

Hoe fortuinlijk zijn wij, hoe goed is ons lot, dat van Uw hand glorie en schoonheid rijkelijk werden uitgestort over het hoofd van een machtige man, vol van leven, Napoleon de Grote, om op de troon van Frankrijk en Italië te zetelen. Zou er een ander gevonden kunnen worden die het zo waard is als Napoleon, die zulke eerbetuigingen en koningschap verdient, die zijn volk hoedt met oprechtheid en met het begrip van zijn hart? Gij, God, hebt op wonderlijke wijze Uw goedheid aan hem verleend. Toen andere koningen van de wereld naderden om hem te bevechten, hebt Gij hem beschermd op de dag van oorlog, Gij hebt hem gered van diegenen die opstonden tegen hem tot hij hen onderwierp en ze hem om vrede verzochten. Met zijn vriendelijke aard, sprak hij woorden van vrede tegen hen.

Koningen hebben zich nu verenigd om hun verdrag te verbreken en vrede te vervangen door het bloed van de oorlog. Ze hebben legers verzameld om tegen hem te vechten en tegen al die hem bewonderen. Ze zijn naar onze grenzen gekomen en onze meester, de keizer, de koning, wacht met de macht van zijn leger om hen het hoofd te bieden.

O God, heer van grootsheid, sterkte, macht en schoonheid, wij smeken U zijn rechtvaardigheid bij te staan; helpt hem, steunt hem met Uw machtige arm: bewaakt hem als Uw oogappel met een overvloed aan kracht en gezondheid. Behoedt hem voor alle kwaad en zegt hem 'Ik ben uw redding'.

Zendt Uw licht en waarheid, dat die hem mogen leiden. Maak dwazen van hen die ten kwade tegen hem opstaan. Laat Uw licht schijnen op zijn plannen. Versterkt zijn legers en die van zijn bondgenoten.

Moge hij slagen in al zijn ondernemingen en heersen over zijn vijanden. Moge zij hem om vrede verzoeken, want hij is een man die van vrede houdt, en vrede zal hij in zijn land laten heersen.

Vader van het medeleven, Heer van Vrede, plant in de hoofden van alle koningen en hun adviseurs gedachten aan vrede en rust voor het welzijn van heel de mensheid. Laat het zwaard niet door ons land trekken en het bloed van onze broeders vergieten. Laat alle landen zich verenigen in totale vrede en rust voor altijd. Amen.

(Mogen de woorden van onze gebeden U bevallig zijn).

Appendix 2

Brief aan de Joodse Natie van de Franse opperbevelhebber Buonaparte (vertaald uit het origineel, 1799)

Hoofdkwartier, Jeruzalem Floréal, 20 April 1799, Jaar VII van de Franse republiek

Israëlieten, unieke natie, die, in duizenden jaren van veroveringsdrang en tirannie, beroofd werden van het land van hun voorouders, maar niet van hun naam en nationaal bestaan!

Oplettende en onbevooroordeelde waarnemers van de lotsbestemmingen der naties, zelfs als ze niet begiftigd zijn met de profetische gaven van Jesaja en Joël, hebben al sinds lang gevoeld wat deze, met prachtig en opbeurend geloof, voorspelden toen ze de naderende verwoesting van hun koninkrijk en vaderland zagen: ‘de vrijgekochten des Heren zullen wederkeren en met gejubel in Sion komen, en eeuwige vreugde zal op hun hoofd zijn; blijdschap en vreugde zullen zij verkrijgen, maar kommer en zuchten zullen wegvlieden.’ (Jesaja 35:10)

Sta op dan, met vreugde, gij bannelingen! Een nooit eerder in de annalen van de geschiedenis geziene oorlog, gevoerd uit zelfverdediging door een natie wier erfland door haar vijanden beschouwd werd als toevallig en naar eigen goeddunken, met een pennenstreek van ministerraden, te verdelen buit, wreekt haar eigen schande en de schande van de verst verwijderde naties, lang vergeten onder het juk van de slavernij, en ook de bijna tweeduizend jaar oude op u gelegde smaad; en, hoewel de tijd en de omstandigheden nu het minst gunstig lijken voor een herformulering van uw aanspraken of zelfs maar voor het uiten ervan, en sterker nog, het volledige afzweren ervan vereisen, wordt u op dit eigenste moment, en tegen alle verwachtingen in, Israëls erfgoed aangeboden!

Het jonge leger waarmee de Voorzienigheid mij hierheen zond, geleid door rechtvaardigheid en vergezeld door overwinning, heeft van Jeruzalem mijn hoofdkwartier gemaakt en zal het, binnen enkele dagen, naar Damascus verplaatsen, een nabijheid die niet langer beangstigend is voor Davids stad.

Rechtmatige erfgenamen van Palestina!

De grote natie, die niet handelt in mensen en landen zoals zij die uw voorouders verkochten aan alle volkeren (Joël 3:6), doet hierbij een beroep op u, niet om daadwerkelijk uw patrimonium te veroveren; neen, alleen maar om datgene over te nemen dat veroverd werd en, met een mandaat en de steun van die natie, er meester van te blijven en het tegen alle aanvallen te verdedigen.

Sta op! Laat zien dat de voorheen overweldigende macht van uw onderdrukkers geenszins de moed heeft gesmoord van de afstammelingen van de helden wiens broederverbond zelfs Sparta of Rome eer zou hebben aangedaan (Makkabeeën 12:15), en dat een tweeduizendjarige behandeling als slaaf er niet in is geslaagd die moed te verstikken.

Haast u! Nu is het moment aangebroken, dat misschien duizenden jaren lang niet meer zal weerkeren, om het herstel van dezelfde burgerrechten als de rest van de wereldbevolking te eisen die u duizenden jaren schandelijk onthouden zijn, de teruggave van uw politieke bestaan als een natie onder de naties, en het onbeperkte recht om Jahweh te aanbidden in overeenstemming met uw geloof, in het openbaar en hoogstwaarschijnlijk tot in de eeuwigheid (Joël 3:20).

Napoleon rehabiliteert de Joden, 1806.